

Apunts d'una Reforma social

Situada en el punt de mira de l'actualitat mediàtica, la Reforma del sistema educatiu no ha pogut desprendre's encara de l'àmplia polèmica que es generà al ser pensada com a aplicable al nostre país.

En un període de set anys, la Reforma educativa, ha anat constituint la realitat de les aules dels centres escolars del nostre país (el primer any d'aplicació fou el 1991-1992) i durant aquest període de temps, s'han aixecat veus per encomiar-la o per condemnar-la, sense ànim d'acord.

Mestres, pares i alumnes s'han convertit en els actors protagonistes d'una reforma educativa actualment en representació i són ells els que han viscut els principals canvis que la caracteritzen: l'ampliació de l'obligatorietat escolar fins als setze anys, el fet que els claustres de professors hagin de construir un projecte curricular per centres, amb la possibilitat per cada professor d'introduir variables; que l'ensenyament sigui personalitzat, amb un teòric descens del nombre d'alumnes per classe de quaranta a vint-i-cinc; o que s'imparteixin noves assignatures, com coneixement del medi natural, social i cultural, literatura o música, a càrrec de professors especialistes. Fins al moment, només hi ha una cosa en la qual tots els sectors semblen coincidir: que la Reforma educativa era necessària. Ara bé: s'està fent com calia? El següent reportatge aporta una visió de com s'està desenvolupant la Reforma a l'Institut d'Educació Secundària del nostre municipi i es completa amb l'experiència d'altres centres de la comarca.

Les bases teòriques de la Reforma

El concepte de crèdit, clau estructural del nou sistema educatiu

L'ordenació dels sistema educatiu que preveu la LOGSE i que s'està fent realitat al llarg d'aquesta dècada, se centra en els canvis del currículum i del model organitzatiu anterior, dos aspectes estretament interrelacionats.

Amb la Reforma, el concepte d'assignatura ha quedat progressivament substituït pel de crèdit, és a dir, unitats de programació d'unes trenta cinc hores globals. Segons Dolors Freixenet i Cristòfol - A.Trepap, autors del manual *Del currículum als crèdits* sobre el canvi estructural que suposa la Reforma, «el pas de l'assignatura al crèdit no constitueix només un simple canvi extern consistent a disminuir la durada de les unitats de programació, sinó que la seva intenció és facilitar als equips de professors un grau de

flexibilitat que afavoreixi la tasca de l'alumne». El crèdit ha de servir, en consonància amb aquesta filosofia, com a eina per afavorir l'adequació dels continguts de l'ensenyament a l'aprenentatge d'uns alumnes molt diversos i situats en contextos educatius força diferents. Per atendre aquesta diversitat, al costat d'unitats trimestrals comunes per a tots, també s'ofereixen crèdits de reforç (per a ritmes d'aprenentatge especialment lents o per al tractament de dèficits concrets) i també crèdits d'aprofundiment o ampliació. Hi ha també crèdits d'unes trenta-cinc hores per valorar la maduresa global dels alumnes: crèdits de síntesi. Amb aquest nou panorama estructural dels continguts que es caracteritza per la seva flexibilitat es pretén que els alumnes, en l'etapa obligatòria dels dotze als setze anys i en les etapes

professionalitzadores posteriors (batxillerat i FP) puguin construir el seu propi currículum sense estar obligats a cursar les mateixes assignatures, pel mateix ordre didàctic i en els mateixos temps, premissa que sí s'acomplia en l'anterior sistema.

El constructivisme o una nova filosofia didàctica

És evident que aquest plantejament curricular ha fet modificar la tradició didàctica en base a una teoria de l'aprenentatge: el constructivisme. Un dels postulats del constructivisme consisteix en demanar un currículum obert. Amb la Reforma, els professors no disposen d'un programa fix per cursos, si existien en l'anterior sistema. Segons Freixenet i A-Trepap, «en l'anterior sistema -llei 1970- els professors concentraven els seus esforços en preparar un sector dels